

Handläggare:
Viktoria Gullback, jurist
Tel: 08-606 93 41

Direktionen
Södertörns miljö- och
hälsoskyddsförbund

Taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds arbete med offentlig kontroll inom livsmedelsområdet

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att

- föreslå kommunfullmäktige i Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner att anta föreslagen taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds arbete med offentlig kontroll inom livsmedelsområdet.

Sammanfattning

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds (förbundet) taxa för arbete med offentlig kontroll inom livsmedelsområdet utgår från den mall för taxekonstruktion som Sveriges kommuner och regioner tagit fram.

Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) har i ett överklagat ärende inom miljöbalken beslutat att sätta ned förbundets avgift i den del av ärendet som omfattade posten fast tid med anledning av att taxan inte innehåller någon post benämnd fast tid. Länsstyrelsen gjorde därmed bedömningen att det saknades stöd i taxan för att debitera för posten. Lydelsen fast tid finns heller inte i livsmedelstaxan.

Då posten gällde arbete som Sveriges kommuner och regioner bedömer omfattas av den tillsynsavgift som får tas ut, har förbundet tagit fram ett förslag till revidering av taxan. Förbundet föreslår därför en ändring av livsmedelstaxans 6 § för att täcka in de faktiska kostnaderna som uppstår vid tillsynen.

Förutsättningar för uttag av avgifter

Kommunernas rätt att ta ut avgifter för livsmedelskontrollen styrs av regler på både europeisk och nationell nivå. EU använder sig inom det här området framför allt av förordningar, vilket innebär att de är direkt tillämpliga i alla EU:s medlemsstater och till alla delar är bindande för var och en. Anledningen till att EU valt att använda sig av den här typen av rättsakt, till skillnad från direktiv som i stället införlivas i nationell rätt, är för att säkerställa att bestämmelserna blir lika inom hela EU. Kontrollförordningen (EU) 2017/625 anger i stor detalj hur den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan ska genomföras, och till viss del också hur och när avgifter får tas ut. Regleringen på EU-nivå kompletteras med bestämmelser på nationell nivå.

Livsmedelsavgiftsförordningen (2021:176), LAF, föreskriver att en kontrollmyndighets kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska täckas av avgifter. Det framgår också att om en kontrollmyndighet är en kommun ska avgifter fastställas av den kommunala nämnd som utför kontrollen på grundval av en taxa som kommunfullmäktige bestämmer. Livsmedelsavgiftsförordningen anger vidare att avgifterna ska beräknas med kontrollförordningens allmänna princip om tillräckliga finansiella resurser i artikel 87.1 som grund. Kommunerna måste också förhålla sig till kommunallagens principer om självkostnad när de tar ut avgifter för livsmedelskontrollen.

Ärendet

Länsstyrelsen har i ärende med diarienummer 594-2024 satt ned avgiften i förbundets beslut om avgift för nedlagd handläggningstid enligt miljöbalken med diarienummer 2023-4036 med motiveringen att det saknas stöd i taxan att debitera för posten fast tid. Förbundet är av uppfattningen att den fasta tiden har samband med ärendet och att det därför är viktigt att taxan arbetas om för att timdebiteringen ska kunna täcka de faktiska kostnaderna som uppstår för förbundet genom den tillsyn som bedrivs enligt livsmedelslagstiftningen. I stället för att använda begreppet fast tid föreslår förbundet att ordet förberedelser ska användas. Detta med hänsyn till att ordet förberedelser är ett ord som ur ett klarspråkssammanhang bättre beskriver sambandet till ärendets handläggning.

Förbundet har självmant noterat att en ändring av livsmedelstaxans 6 § bör ske för att säkerställa rättssäkerheten och föreslår där att 6 § i taxan bör utformas med följande lydelse:

”Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1 560 kronor. Timavgift tas ut för varje påbörjad halvtimme handläggningstid.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds har använt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen. I kontrolltiden ingår förberedelser, kontroll av verksamheten och efterarbete. Exempel på kontrolltid är kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning, beslut samt handläggning i övrigt. Med posten förberedelser avses specifikt branschgemensamma förberedelser som aktualisering av förändringar inom branschen såsom teknikutveckling, gällande rätt, vägledning från andra myndigheter och planering av branschens tillsyn i övrigt. Förberedelser omfattar även att ta fram branschspecifika checklistor, mallar, val av fokuslista och riktat informationsmaterial.

Avgiftsuttag sker i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de grunder som anges i taxan. Kontrolltiden multipliceras med timavgiften. Avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska debiteras efter det att kontrollen har utförts, om inte annat följer av denna taxa.

För handläggning och tillsyn som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, midsommarafton och andra helgdagar tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift”.

I livsmedelslagstiftningen framgår det att den myndighet som utför livsmedelskontroll är skyldig att ta ut avgift för den kontroll som utförts enligt 28 § i livsmedelslagen. Grundprincipen är att varje verksamhet ska stå för de kostnader som den ger upphov till med kontrollförordningens allmänna princip om tillräckliga finansiella resurser i artikel 87.1 som grund. Vidare gäller att kommunallagens principer om självkostnad beaktas vid avgiftsuttaget. Sveriges kommuner och regioner, SKR, skriver på sin hemsida om LAF ”Lag- och förordningsändringarna innebär att kommunerna kan ta ut avgifter för både offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. I förordningen ges ingen närmare vägledning om vad som ingår i begreppen”. Resonemanget ovan att verksamhetsutövare ska betala för mer tid än den tid som inspektören är på plats hos verksamheten är därmed rimligt för att kunna uppnå en effektiv tillsyn inom branschen.

Genom att specificera vad en tillsynsmyndighet har för uppdrag och genom att definiera ordet tillsyn i enlighet med livsmedelslagstiftningen kan förbundet dra slutsatsen av vad tillsynsavgiften kan omfatta. Förbundet är av uppfattningen att posten förberedelser omfattas av begreppet tillsyn som förbundet är skyldigt att bedriva enligt livsmedelslagstiftningen.

För att tillsynen ska kunna säkerställas på ett rättssäkert och effektivt sätt måste inspektörerna vid förbundet vara inlästa på förändringar inom branschen, lagstiftning och praxis från branschen samt vägledningar från andra myndigheter. Med det som grund kan förbundet även bättre ge information och råd. Till begreppet tillsyn hör även att ta fram checklistor, mallar och annat informationsmaterial som effektiviserar förbundets tillsyn.

Kostnaderna som tillsynen åsamkar förbundet ska betalas av de verksamhetsutövare som omfattas av taxan, för en specificerad motprestation från det allmänna genom själva tillsynsuppdraget. Förbundet anser därför att det är skäligt att förbundet med stöd av taxan ska kunna timdebitera i efterhand även för den tid förberedelserna medfört i tillsynen.

Handlingen har godkänts digitalt

Digitalt godkända handlingar behöver inte ha namnunderskrift.

Jens Möller
Förbundschef

Bilagor:

1. Taxa för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds arbete med offentlig kontroll inom livsmedelsområdet.